

DIRVA

Nr. 110

Rugsėjis-Sept. 23, 1960

Cleveland, Ohio.

EISENHOWERIS: TIK PER JUNGTTINES TAUTAS BUS PASIEKTA ŽMONIJOS PAŽANGA

Prez. Eisenhoweris, kalbėdamas Jungtinių Tautų plenume, pabrėžė, kad tik per Jungtines Tautas ir grynai demokratiniu keliu žmonija gali pasiekti pažangos ir teisingos taikos. Bet kurie bandymai sumažinti jų autoritetą ar sukludyti jų pastangas reiškia siekimą sukludyti žmonijos pažangą.

Paliesdamas svarbiausias šių dienų tarptautines problemas, prez. Eisenhoweris kvietė visas tautas padėti besikuriančioms naujoms valstybėms, sustabdyti ginklų lenktynes ir palikti erdvę taikiam tarptautiniam naudojimui.

Pagalbos Afrikai programą prez. Eisenhoweris suformulavo į penkis punktus, kviesdamas visus kraštus Jungtinių Tautų forume įsipareigoti, kad jie nesikiš į tų kraštų vidaus reikalus subversijos, jėgos ar propagandos priemonėmis, bus pasirošę garantuoti ten taiką ir saugumą, sulaikant savitarpines tų kraštų ginklavimosi lenktynes, atsilieps į Jungtinių Tautų šaukimą prisidėti finansine parama Kongui, padidins fondus Afrikos kraštų

modernizacijos programai ir padės tiems kraštams vystyti švietimo programas pagal tų kraštų pasirinkimą.

Prez. Eisenhoweris pastebėjo, kad yra daug kraštų, kur viešpatauja maisto stoka ar net badas, tuo tarpu kiti kraštai turi maisto perteklių. Jis pabrėžė, kad toks paradoksas neturėtų ilgai tęstis ir siūlė Jungtinių Tautų sistemoje sudaryti "maisto taikai programą".

Visos valstybės taip pat turėtų prisidėti prie Jungtinių Tautų "taikos jėgos" sukūrimo. Toji "taikos kariuomenė" turėtų būti visą laiką paruošta tarptautiniams kvičiams, grasinantiems pasaulinei taikai, su laikyti.

Technikai progresuojant, gyvybine problema tapo erdvė, kurią gali kai kas panaudoti militariniams tikslams. Todėl tuoj pat turi būti padarytas tuo reikalu sprendimas, ir visos valstybės iškilmingai pasižadėti, kad mėnulis ir kiti solarinės sistemos kūnai bus palikti visos žmonijos naudojimui, jokia valstybė neiškels į erdvę masiniam naikinimui skirtų ginklų. Prez.

Eisenhowerio siūlymu, visi erdvės vežimų iššovimai turėtų būti Jungtinių Tautų kontroliuojami ir aprobuojami.

Tačiau visų ginklų -- konvencinių ir branduolinių - kontrolė reikalinga ir žemės rutulyje. Prez. Eisenhoweris išdėstė JAV pastangas pasiekti tuo reikalu susitarimų su kitomis valstybėmis, tačiau sovietinis blokas visas derybas tais klausimais išardė. Šiandien dar esą galima išvengti karo per klaidą pavojaus. JAV yra pasiruošusios tuoj pat susitikti su kitomis valstybėmis ir tartis dėl nusiginklavimo, bet jos yra pasiruošusios tartis, siekdamos paties nusiginklavimo, o ne propagandos.

Prez. Eisenhoweris iškilmingai priesaiką pabrėžė, kad JAV yra pasiruošusi tarptautinei kontrolei perduoti branduolinių ir konvencinių ginklų rezervus bei jų gamybos priemones, jeigu toji kontrolė bus pakankama ir efektinga visame pasaulyje. Jis kvietė, kad tokią pat priesaiką Jungtinėse Tautose pareikštų ir Sovietija.

Savo kalboje prez. Eisenhoweris pasakė nemažą karčios tiesos žodžių Sovietijos adresu, primindamas, kad ji, naudodama veto teisę, kliudanti išspręsti tarptautines problemas, kečiant žmonėms nerimą provokacijomis Vak. Berlyne, Konge ir kitur.

Baigdamas kalbą, ji pakartojo, kad pasaulis turįs siekti teisingos taikos, bet Jungtinės Tautos neturinčios būti kurios nors valstybės ar valstybių grupės pikt-naudojamos savo propagandai.

Prez. Eisenhowerio kalba buvo pasakyta JT bendrųjų debatų pradžioje, tuoj po Brazilijos atstovo kalbos. Ji laikoma viena (Nukelta į 4 psl.)

Visi mūsų troškimų ir darbų keliai mus veda atgal į savo tėvų žemę, į sostinę Vilnių, į mūsų valstybinę istorijos lopšį ir mūsų tautinės kultūros židinį. Čia lietuvių tauta kėlė valstybiniam gyvenimui, čia ir vėl turi pakilti laisvės vėliavos. Tai mūsų visų didysis siekimas, tai mūsų ateities darbo pagrindinis kelrodis.

Pilietinis karas Laose

Įvykiai Laose pasiekė tokį laipsnį, kurį pats premjeras Phouma pavadino pilietiniu karu. Jis paskelbė, kad vyriausybės kariuomenė dviejuose miestuose prie Manmay ir Banthouisei sustabdžiusi antikomunistinio revoliucinio komiteto jėgas. Karalius Vathana įsakė visiems kariniams vadams skubiai susirinkti į karališkąją sostinę Luang Prabang specialiai konferencijai, kad sulaikius tolimesnį kraujo praliejimą.

Neutralistinę Laos vyriausybę siekiančios nuversti antikomunistinio revoliucinio komiteto jėgos taip pat bando išgelbėti šiaurinės Laos provincijos sostinę Samneua, kuri yra apsupta Pathet Lao vadovaujamų prokomunistinių sukilėlių. Mieste apsuptų gynybų skaičius siekia apie 1000 karių, o miestą apsopusių sukilėlių -- per 2500. Antikomunistinio revoliucinio komiteto karinis vadas gen. Nosavan bando gynybą skaičių padidinti, bet jis turi tik tris C-47 lėktuvus, kurių vienas negali būti naudojamas dėl starterių stokos. Nepaisant nedidelių atstumų, kyla didelis klausimas, ar jis pajėgs, kaip yra užsibrėžęs, per dieną į Samneua perkelti 200 - 250 karių.

Apsuptosios Samneua įgulos vadas plk. ltn. Vangnarath pareiškė neturįs įrodymų, kad Pathet Lao junginiuose būtų komunistinio Š. Vietnamo karinių vienetų, tačiau jis tikės, kad ten esama "karinių patarėjų" iš Š. Vietnamo.

Pranešimu iš Hongkongo, prokomunistiniams Pathet Lao dali-

nims įsakyta bendradarbiauti su neutralistinei Phoumos vyriausybei ištikimais daliniais, siekiant "likviduoti sukilusius (antikomunistinius) elementus".

Kaimyninio Tailando premjeras per radiją paskelbė, kad, jei jos atsidurtų komunistų rankose, Tailandas turėtų veikti "savo nuožiūra", kad pasipriešintų bet kokiai komunizmo grėsmei.

Tūkstančiai antikomunistų, reikalaujančių laisvės pavergtiems kraštams ir protestuojančių prieš Chruščiovo ir kitų diktatorių atvykimą į Jungt. Tautų plenumo sesiją, nuolat demonstruoja New Yorko miesto centre, Manhattane. Komunistams išprovokavus, įvyko ir keletas incidentų.

Nuotraukoje: vaizdas iš praeitą sekmadienį įvykusių demonstracijų, kuriose, nepaisant lietaus, dalyvavo 2000 demonstrantų.

Mobutu pareikalavo iš Kongo atšaukti Ganos ir Gvinėjos kariuomenės dalinius

Kongo armijos vadas plk. Mobutu pareikalavo, kad Jungtinės Tautos atšauktų iš krašto Ganos

ir Gvinėjos dalinius, esančius JT Komandos sudėtyje. Reikalavimas buvęs įteiktas JT misijai praeitą sekmadienį, tačiau atsakymo iš Rajeshwar Dayal, gen. sekr. Hammarskjoldo asmeninio įgaliotinio Konge, dar nesą gauta.

Plk. Mobutu nepaiškinio laikraštininkams to reikalavimo priežastį, tačiau pasakė, kad tie kontingentai "kišosi į vidinius Kongo reikalus". Tai rodą "neseniai rasti dokumentai".

Gana Konge turi apie 2,500 karių, o Gvinėja 600 krašto gilmuose bei nedidelį skaičių Leopoldvilėje. Ganos kariai suvaidino pagrindinį vaidmenį Jungtinių Tautų intervencijoje. Kai JT perėmė radijo stočių ir aerodromų kontrolę po Kasavubu ir Lumumbos paskelbtų vienas kito atleidimo, ganiečiai buvo paskirti jų apsaugai. Per paskutines 10 dienų jie saugojo oficialiąją Lumumbos rezidenciją. Manoma, kad tuo metu Lumumba susirišo su Ganos kontingento vadu gen. Diane, kuris vėliau savo rezidencijoje globojęs Lumumbą ir jo artimuosius bendradarbius, kai jie tariamai buvo dingę. Dabar prie Ganos karių, saugančių Lumumbos rezidenciją, prijungti ir Sudano kariai.

Plk. Mobutu galia, kaip atro-

do, auga. Jis, "neutralizuodamas" politikus, sudarė iš studentų "aukštųjų komisijonierių kolegiją", kuri turi perimti Kongo administravimą. Komisijonieriai buvo parinkti, susitarus su prez. Kasavubu, ir kai kurie jų yra paskubomis iššaukti iš Europos universitetų. Naujosios "kolegijos" pareiga yra "vesti bendrąją krašto politiką, atstatyti pagarbą teisėtumui ir perimti krašto reprezentaciją užsienyje". Niekas kitas neturįs teisės vykdyti tų funkcijų.

Mobutu taip pat ištrėmė iš Kongo du svarbiausius Lumumbos patarėjus: spaudos sekretorių Serge Michel ir vadinamą protokolo šefą ponį Andree Blouin, kurie buvo žinomi komunistai. "Aukštųjų komisijonierių kolegija" kreipėsi per radiją į darbininkus, ragindama juos grįžti darban. Ji taip pat baigianti ruošti viešųjų darbų programą, kuri būsianti pradėta vykdyti ateinančią savaitę. Vien tik Leopoldvilles rajone šiuo metu esama apie 80,000 bedarbių.

JT gen. sekr. Hammarskjold pasiuntė įspėjimą Katangos provincijos prez. Tshombe, kad JT Komanda pradėsianti vartoti ginklus civilių gyventojų apsaugai nuo vietinės policijos brutalumo.

(Nukelta į 4 psl.)

DŽIAUGIAMĖS IR VISIEMS DĖKOJAME, kad per praėjusius 45 metus galėjome būti lietuvių ir lietuviškojo darbo sargyboje. Ir tai atlikome ne asmeniniam pasididžiavimui, bet savo žmonių ir savo šalies garbei. Tai atlikome ir šio krašto garbei, kuris mums davė pastogę, sočios duonos ir tą visais laikais labiausiai brangintą turtą - laisvę. Nė kiek nemažėjančiu ryžtu mes einame į ateitį, dėkodami visiems skaitytojams, bendradarbiams, talkininkams, rėmėjams ir skelbimų davėjams. Einame tikėdami, kad ateinantieji metai darbais bus našūs, lietuvių garbę keliantieji ir Lietuvos laisvei tarnaujantieji.

DIRVA

Gromyko pasveikino 14 laisvų tautų, bet...

SOVIETIJA LAIKO PAVERGUSI 190 TAUTŲ

"Nepaprastai reikšmingas yra tas faktas, kad visos 14 naujų valstybių, dabar priimančių Jungtines Tautas, yra išgyvenusios ilgą sunkios kolonialinės dominacijos periodą... Afrika iš-tisus "dešimtmečius nešė svetimosios dominacijos jungą... bet dabar numeta pančius ir ruošiasi naujam, nepriklausomam gyvenimui. Kolonializmo sistema byra, kaip kortų namelis" -- tokiais žodžiais pasveikino naujuosius Jungt. Tautų narius Sovietijos užs. reik. min. Gromyko prieš porą dienų prasidėjusioje JT plenumo sesijoje.

Kiekviena proga, visose tarptautinėse konferencijose, visose kalbose Chruščiovas ir jo bernai stengiasi Sovietiją pavaizduoti, kaip kovotoją dėl tautų apsisprendimo laisvės ir nepriklausomybės. Bet komunistinė tautų apsisprendimo teisė sąvoka yra dviveidiška. Kremlius norėtų, kad paskutiniai, dar nepribrendę laisvam gyvenimui Afrikos plotai taptų nepriklausomi, jis nori Iraną, Pakistaną ir Indiją suksdalyti į smulkesnes valstybes, bet nesiruošia nė vieną tautą išleisti iš savo tautų kailio.

Sovietija yra didžiausia, niekada dar istorijoje negirdėto masto pavergėja: Maskvos jungą neša 190 įvairiausių tautų ir tautelių. Jos kalba ne tik atskiromis kalbomis -- jos turi ir skirtingas istorijas, skirtingas kultūras, religijas. Rusija su maždaug 100 milijonų rusų bolševizmo pagalba yra pavergusi apie 110 milijonų kitų tautų gyventojų.

gyvenančių vien tik Sovietijoje. Europoje didžiausia iš jų yra Ukraina su 37 mil. gyventojų.

Revoliuciją bolševikai praktiškai laimėjo dviem šūkiais, kuriais masės patikėjo: "visa žemė ją dirbantiems" ir "apsisprendimo teisė visoms tautomis, įskaitant ir Rusijos valstybę".

Žemė iš "ją dirbančiųjų" buvo po kelerių metų atimta brutaliais priemonėmis, o tautų apsisprendimo teisė praktiškai niekada nebuvo įgyvendinta. Melais ir apgaulėmis bolševikai paimė valdžią, teroro priemonėmis jie ją išlaiko.

Kai Leninas pamatė realybę, kad caristinei imperijai gresia subyrėjimas, bet neturėjo užtenkamai jėgos tam sukludyti, jis sukūrė formulę, kad tautos turinčios teisę pačios apsispręsti ir savas valstybes sukurti. Tačiau ta formulė buvo tik apgaulingas manevras. Pats Leninas yra pareiškęs, kad "apsisprendimo teisė iš vienos pusės ir apsisprendimo tikslumas iš kitos pusės yra du, iš pagrindų skirtingi dalykai".

Tautybių klausimų patarėju Leninas pasirinko vėlesnį nerusiškųjų Sovietijos tautų skerdiką Josifą Visianorovičų Džugašvilį, vadinamą Stalinu. Jau pirmojoje Lenino vyriausybės jis buvo paskirtas liaudies komisarų, tai yra, ministerių tautybių klausimams. Jau tada jis išvystė programą, kuri ir šandien tebegalioja, kuri naudojama net tautomis, kurios niekada nėra priklausiusios carinei imperijai. Iki 1921 metų Maskvos centra-

lei pavyko kruvinais karais likviduoti beveik visas valstybes, kurios prieš revoliuciją priklausė Rusijai. Ko tada nepajėgė, buvo klatingomis sutartimis, išnaudojant susidariusias sąlygas padaryta II Pas. karo metu, ir taip 190 tautų tapo XX amžiaus tironų vergais.

Nesibaigiančiais "valymais" Stalinas pašalino anksčiau iš vadinamų autonominių respublikų, o vėliau iš naujai okupuotųjų kraštų visas jėgas, kurios galėjo būti pavojingos sovietiniam imperializmui. Pradėta visų pavergtųjų tautų rusifikacija. Kas nepasidavė Maskvos diktatui, buvo sušaudytas arba išsiųstas į naikinamuosius lagerius. Tautos, kurios Kremlinui atrodė ypač pavojingos, buvo iš-tisai deportuotos ir išsklaidytos po "plačiąją tėvynę". Chruščiovo laikotarpis pradžioje buvo kiek švelnesnis, bet paskutiniai pra-nešimai iš pavergtųjų kraštų sako, kad rusifikacija vėl neparastai sustiprinta ir tautinės apraiškos tyliai, bet intensyviai likviduojamos.

Abstrakti komunistinė propaganda apietarptautinį proletariatą net ir tikruosius rusus nepajėgė sužavėti. Beveik 20 metų ji liko be atgarsio. Tada Stalinas pradėjo mokytis iš Hitlerio. Kai Kremlius pamatė, kad Vokietijoje kalamas šovinizmas ža-

vi žmones, ir jis griebėsi tos kortos. II Pasaulinio karo išvakarėse Stalinas išrado sovietinį patriotizmą. Tada pirmą kartą nuo 1917 metų Pravda prabilo apie "mūsų didžiosios tėvynės sūnus". Tada Pravda gyrėsi: "Mes esame patriotai, net Sovietijos oras mums yra šventas". Prasidėjo naujas sovietinio imperializmo etapas.

Pavergtųjų karštų jaunuomenė buvo kalama, kad Rusija esanti visos žmonijos pažangos lopšys. Ir sovietinė spauda skelbė, kad priešas esąs tas, kuris bandęs bent per žingsnį nutolti nuo "motinėės Rusijos". Naujuosiuose vadovėliuose net Petras Didysis ir Jonas Baisius buvo padaryti bolševizmo pranašais. Karo metu bolševistinis rusiškasis nacionalizmas jau klestėjo visomis carinėmis formomis, o propaganda giedojo apie šventąją karą, apie "didžiosios tėvynės" gynimą.

Sovietai 1953 metais Vokietijoje ir 1959 metais Vengrijoje parodė, kad jie nebuvo ir nėra pasirengę pripažinti taip garbiai propaguojamosios tautų apsisprendimo laisvės pas save, maždaug to, jie planuoja naujus užgrobumus, kaip parodė Kongo ir Vak. Berlyno įvykiai.

Tačiau, nepaisant visų priespaudų, laisvės kibirkštis užgeso pavergtosiose tautos. Eilė įvykių po 1953 metų parodė, kad laisvės troškimo nelmanoma užgniaužti ir kruviniausiu teroru. Gromyko žodžiai tiks ir Sovietijai: ir sovietinė kolonializmo sistema subirs, kaip kortų namelis. (tp)

VELNIAS NETURI GĖDOS

Amerikines spaudos puslapiuose

Scripps-Howardo laikraš-čiai ryšium su Chruščiovo atvykimu į Jungt. Tautų plenumo sesiją paskelbė šį Walterio Winchellio komentarą:

Velnias neturi gėdos, ir jį stumia arogancija bei valdžios geismas. Jis būtų linkęs įžengti rojūn, jei tikėtųsi, kad jį nusi-temps į pragarą.

Chruščiovo vizitas turi tą patį pobūdį ir tuos pačius tikslus. Ironiška: diktatorius, kuris pasmerkė Jungtines Tautas dėl Kongo ir stengėsi ten sukurti pilietinį karą, Jungtinių Tautų platformoje nori pozuoti taikos ir draugystės gynėju.

Chruščiovas iš tikrųjų įsiveržia į Jungtines Tautas, norėdamas jas sugriauti. Jeigu tarptautinė organizacija pajęgtų įgyvendinti teisingumą, tai Chruščiovas būtų pripažintas kaltu dėl Jungt. Tautų išdavimo.

Raudonasis tironas, žinoma, vaizduos mažųjų tautų globėją. Rusija didžiojo brolio vaidmenyje suvaidins vieną iš didžiausių istorijoje tragiškų farsų. Jokia valstybė dar nėra tiek daug padariusi tokiai daugybei mažųjų tautų pavergti.

Suomija pasirašė nepuolimo paktą su Rusija 1932 metais, o raudonoji armija įsiveržė per Suomijos sieną 1939 metais. Latvija, Estija ir Lietuva pasirašė taikos sutartis su Sovietija 1939 metais. Komunistinė meška prarijo jas už metų.

Nepuolimo paktas, kurį Čekoslovakija pasirašė su Rusija 1943 metais, nesukliudė Kremlinui pavergti tą tautą 1948 metais. Lenkija paspaudė sovietinę ranką 1945 metais, o raudonieji pagriebė Lenkiją už gerklės 1947 metais. O kur kruvinoji Vengrijos istorija!

Istorinis rekordas yra aiškus. 1945 metais Rusija pasirašė Jungtinių Tautų Chartą, kuria 60 tautų sutarė padaryti karą ne-

legaliu. Po to raudonieji sukūrė karus Graikijoje, Indokinijoje, Malajose ir Korėjoje. Nėra abejonės, kad sovietinė diplomatija yra pagrįsta klasta ir vykdoma jėga.

Komunistų žodžiai neturi reikšmės ir jų rašytos priesaikos neturi išliekančios vertės. Rusai greičiau tekina kirvį, negu užkas karo kirvuką.

Taikos žodžius nuolat ir nuolat šūkauja Chruščiovas -- kai tuo pat metu baisi komunistinė ofenzyva rieda pirmyn. Mūšiai birsta trijuose kontinentuose: Afrikoje, Azijoje ir Pietų Amerikoje.

Afrikoje raudonieji organizuoja subersiją. Vid. Rytuose strategija yra psichologinė, karinė ir ekonominė. Lotynų Amerikoje raudonieji suintensyvino prekybą ir išplėtė infiltracijos politiką. Komunizmas įsigalėjo Kuboje. Praktiškai Castro įstojo į raudonąją armiją.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAI,

kaip automašinių, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

TREČIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj ausiškite su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

STANKŪNO ir MASIULIO Lietuvių Prekybos Bendrovė

maloniai atkreipia visų tautiečių dėmesį į tai, kad ji neturi jokių kitų adresų, o tik šį vieną apačioje šio skelbimo pažymėtąjį, ir taip pat nieko bendra neturi su nelietuvių bendrovėmis, kurios gali kartais reklamuotis panašiais į jos pavadinimais.

STANKŪNO IR MASIULIO LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ skubiai pasitarnauja užsantiems standartinius grynų vilnos medžiagų su įrašais "All Wool Made in England" siuntinius, pusvilnonės medžiagos su įrašais "Made in England" pigius siuntinius, prabanginius ir kalėdinius siuntinius neribotais kiekiais ir visas kitas prekes pagal Bendrovės kainininkus ir katalogus.

Malonėkite rašyti mums ir reikalauti pavyzdžių, ir mes greit pasitarnausime, arba kreipkitės į šiuos mūsų atstovus:

- V. Bačanskas, 897 W. Lombard St., Baltimore 1, Md., USA.
- A. Dabšys, 3803 Evans St., Los Angeles 27, Calif., USA.
- J. Dagys Agency, 114 N. Rockton Ave., Rockford, Ill., USA.
- J. Daugirdas, 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y., USA.
- K. Dulkys, 407 Burden St., Prince George, B. C., Canada.
- D. Jurjonas & Co., Inc., 3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., USA.
- K. Kudukis, 1702 Whitehall Dr., London, Ont., Canada.
- A. Kusinskis, 61 Front St., Apt. 3, Sudbury, Ont., Canada.
- A. Mylė, 991 St. Elizabeth St., Montreal 18, P. Q., Canada.
- J. Petrulionis, Gaiva-Refreshments & Gifts, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich., USA.
- L. Radzevičius, 180 N. Cumberland St., Port Arthur, Ont., Canada.
- K. Stankūnas, 5 Markwell St., Bowen Hills, Brisbane, Australia.
- A. Steikūnas, 3824 Hemlock St., East Chicago, Ind., USA.
- J. Vaičaitis, 359 W. Broadway, So. Boston 27, Mass., USA.
- J. Valaitis, Hamburg-Altona, Daimlerstr. 44, Germany.
- G. Zaborskis, 130 Bradford St., San Francisco 10, Calif., USA.
- E. Žukauskas, Marquette Gift Parcel Service, 2439 West 69 St., Chicago 29, Ill., arba: 4839 W. 14 St., Cicero 50, Ill., USA.

Stankūnas & Masiulis
LITHUANIAN TRADING CO.
108A, Whitechapel Rd.
London, E. 1, Great Britain

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS
IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

LIETUVIŠKI SCRIPAI, JUODA DUONA. AUŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAIUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

ALL SAVINGS

DEPOSITED THROUGH

October 15th

Earn

4%

Current Rate

FROM

October 1st!

**SAVE
SAFELY**

AT THREE CONVENIENT LOCATIONS...

Save
by
Mail...

POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE

SAVE-BY-MAIL KIT

**ST. CLAIR
SAVINGS**

813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

Sibiro tremtinio atsiminimai (56)

A. Valasevičius

KOKIA JI GRAŽI BERŽELIAMS SPROGSTANT IR ALYVOMS ŽYDINT ...

Šių atsiminimų autorius A. Valasevičius su žmona 1959 metų pavasarį Sibire.

Aš gerai žinau, kam pasiryžau pradėdamas rašyti šiuos prisiminimus, ir ką imu savo atsakomybei. Aš žinau, kodėl man, išvažiujančiam į užsienį, užpildant

blankas reikėjo nurodyti Tarybų Sąjungoje gyvenančių giminių adresus. Irašiau ir sesers adresą. Juk jūs taip pat jį žinojot, kaip ir aš pats žinojau. Aš galėjau

ir šiandien dar labiau galėsiu savo sesers, negu kada nors anksčiau. Na, ką, suriškit ją ir veskit. Ji yra jūsų. Ji jūsų su kūnu ir siela. Ji eis rami, tik gal nustebusi, kad tik už brolio "nuodėmės".

Palauk! Tu skaitytojai, palauk ir neskubėk manęs pavadinti broliu. Pagalvok. Ar aš nesu atsakingas už savo ir tavo vaikus? Ar ne tu pirmas, kitu atveju, mane pastatysi prie gėdos stulpo sakydamas:

— Tu žinojai ir jai nepasakei.

AL Bendruomenės Detroito skyriaus valdyba posėdžio metu. Iš kairės: V. Ogilvis, L. Bulgaris, J. Gilvydis, pirm. C. Staniulis, E. Plečkaitytė, E. Skiotys ir J. Racevičius.

J. Gaižučio nuotrauka

A. Valasevičiaus dukterys 1958 m. žiemą Krutinkoj prie namelio, kurį autorius savo jėgomis iš rąstų pasistatė.

Patyrę, kiek gali kainuoti tiesa, tie, kurie žiūrite į gyvenimą vien per pinigų akinius, turite suprasti, kad ne viską galima už pinigą pirkti ir parduoti. Aš nepapirktas ir tik teisybę papasakojau.

Rašiau, rašiau skubėdamas, kad vėl nebūčiau priverstas tylėti. O tų išgyvenimų atsiminimų tiek daug. Mano mintys per greit užbėga pirmyn ir ranka nespėja viską užrašyti. Žinau, kad dar daug praleidau ir daug kur nevaizdžiai parašau. Aš čia tik atlikau man sunkią, bet būtiną pareigą. O jeigu kam tiesa akis badys ir pradės šmeižti, aš to nepabijosi.

Mano buvę draugai, kurie palikot tenai..., jeigu mus likimas vėl suvestų, aš nesigėdysiu pažiūrėti jums į akis, nes žinau, kad jūs manęs neapspiaudysit.

Negalvokit, kad mums čia viską sugrąžino. Aš rašydamas dažnai pasižiūriu į savo rankas. Jos jau apgijusios ir panašios į raštininko. Nepažįsta jau mūsų žmonės ir iš veidų, kad mes grįžę iš tarybinio "rojaus". Mums grąžino žmoniškas teises tarp žmonių, bet mums visko sugrąžinti niekas negali.

Mums niekš nesugrąžins dvasinės ramybės, kurią čia turi kiti gyvenantys žmonės. O niekas mums nesugrąžins vergijoje prabėgusių jaunystės.

Aš žinau ir išaiškinsiu jums, vaikai, kad mūsų broliai tautiečiai, kur jie bebūtų, dar vis neturi teisių į savo tėvynę.

Papasakosiu jums, kokia ji graži berželiams sprogstant ir alyvoms žydint. Ir jūs pamilsit ją labiau už savo tėvus.

(Pabaiga)

LIETUVIŠKOJI DAINA NE TIK KONCERTUOSE IR IŠKILMĖSE

Ivairiuose laisvojo pasaulio kraštuose turime daug lietuvių chorų, kurie rengia koncertus, dalyvauja įvairiuose minėjimuose, kartais pasirodo net kitautėms. Tačiau nedaug tėra lietuvių chorų, kurie savo paruoštas dainas įstengia išleisti plokštelėmis į platesnę visuomenę. O šioji yra reikalinga lietuviškos dainos ne tik ypatingomis progomis koncertuose ir iškilmėse, bet taip pat kiekvieną dieną namuose, kuriuose auga jaunoji karta ir formuojasi nuotaka lietuviškų reikalų atžvilgiu.

Bene svarbiausios lietuviškų chorų plokštelių reto pasirodymo priežastys -- tai chorų tinkamo paruošimo sunkumai ir stoka lėšų, kurių plokštelių išleidimui reikia gana daug. Dėl minėtų sunkumų ligi šiol teturėjome Ales Stephens vedamo moterų ansamblio dvi ilgo grojimo plokšteles, Čiurlionio ansamblio plokštelių albumą, Chicagos vyrų plokštelių albumą, muz. Br. Budriūno vedamo vyrų kvarteto keletą plokštelių ir Rūtos ansamblio keletą dainų. Tai tikrai nedaug.

Paskutiniu metu mūsų visuomenės dėmesį šioje srityje atkreipė nauja plokštelė, išleista Bostono Lietuvių Mišraus Choro, vedamo komp. Juliaus Gaidelio. Tai pirmas minimo choro repertuaras, paruoštas pusantrų metų kietu darbu. Į plokštelę įeina 17 dainų, gana įdomių ir įvairių dainų, nerandamų kitose chorų plokštelėse, anksčiau išleistose. Čia įrašytos -- J. Dambrausko: Malda už tėvynę, K.V. Banaičio: Po aukštus kalnus, Č. Sasnausko: Užmigo žemė, St. Šimkaus: Saulėlė nusileido, J. Gaidelio: Šienapiūtė, K. V. Banaičio: Anoj pusėj Dunojėlio, J. Kačinskio: Plovėjas, J. Bendoriaus: Žydi margos gėlės, K. V. Banaičio: Paskutinis vakarėlis, T. Brazio: Tykiai, tykiai, Č. Sasnausko: Karvelėli, XXX: Ant kalno rugiai, J. Gaidelio: Pavasario daina, J. Žilevičiaus: Anoj pusėj ežero, K.V. Banaičio: Ožys, St. Šimkaus: Apynėlis, J. Žilevičiaus: Laisvės daina.

Plokštelė techniškai pagaminta gana gerai. Ji yra ilgo grojimo, hi fidelity plokštelė. Visų dainų pergrojimas trunka 40 minučių.

Choro solistu yra St. Santvaras, o akompaniatoriumi -- Saulius Vaičaitis.

Minimos plokštelės išleidimas sudaro naują įvykį mūsų tautiniame ir kultūriniame gyvenime. Pirmą, tai įrodo, kad savo tarpe dar turime žmonių, kurie negaili nei darbo, nei lėšų konkrečiam lietuviškos palaikymo ir stiprinimo darui. Antra, plokštelės pasirodymas griauia ir pagrindų mūsų nusiteikimą, kad mūsų skurdus tautinio ir kultūrinio gyvenimo priežastimi yra lėšų stoka. Plokštelės išleidimui reikėjo ne šimtų, bet tūkstančių dolerių, kuriuos choras sudarė savo jėgomis, be jokios paramos iš šalies. Trečia, plokštelės išleidimu praplečiamos galimybės, kad lietuviškoji daina skambėtų ne tik koncertuose ir iškilmėse, bet taip pat namuose. Ketvirta, savo plokštele choras ateina talkon lietuviškai šeimai, besirūpinančiai įkvėpti meilę lietuviškai dainai priaugančioje kartoje, kurią svetimoji aplinka taip negailestingai žaloja.

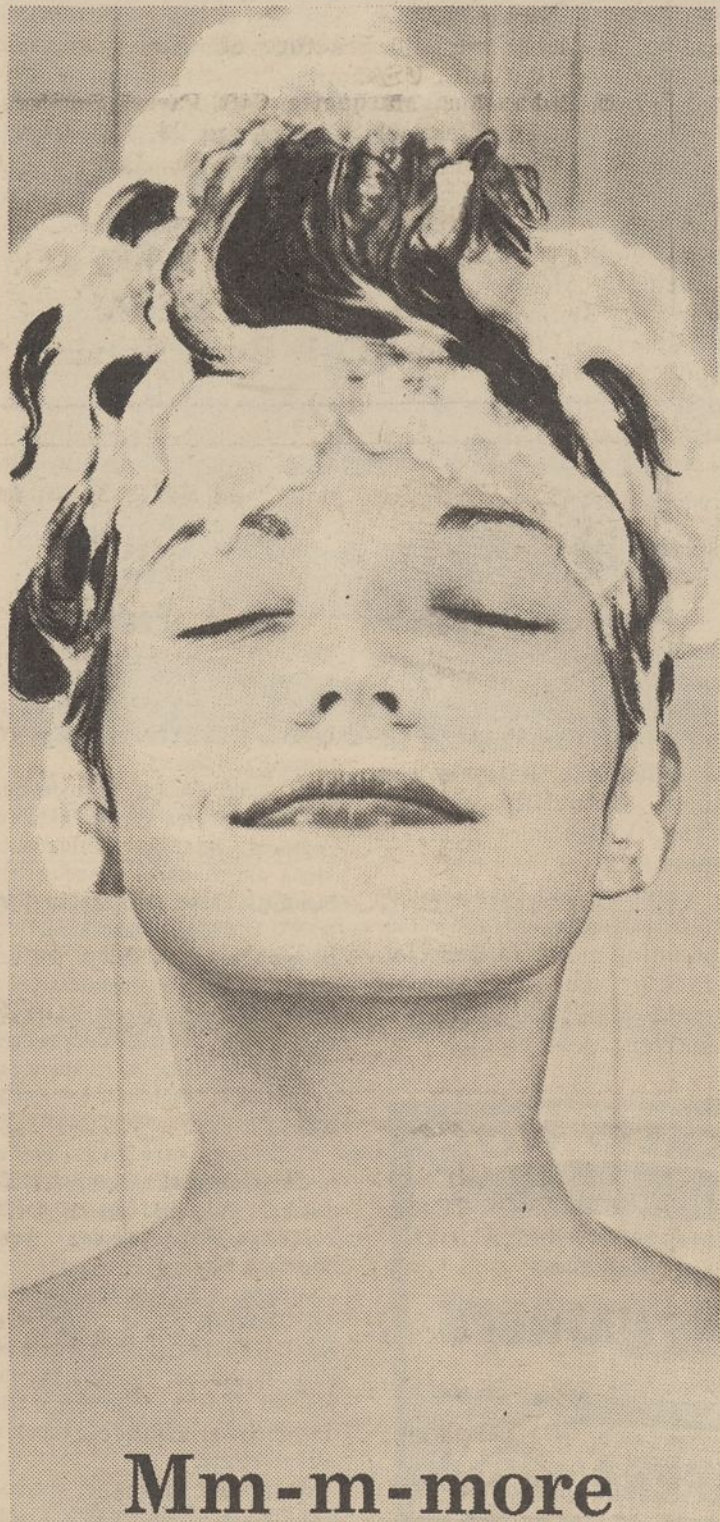
Šiuo metu vargiai rasime lietuvių šeimą, kurioje nebūtų patefono. Tai priemonė, kuri labai lengvai gali būti panaudota lietuvių stiprinti. Tik reikia įsigyti lietuviškas plokšteles ir jas groti namuose. Tatai kainuoja labai nedaug, palyginus su pačio patefono įsigijimu ir kitokių plokštelių pirkimu. Bet tai jau kita tema.

P.V.

DĖKOJA UŽ TALKĄ

Atlanto Rajono Žalgirio skautų-čių stovykla prie Spencer Mass., jau prabėgusi kaip sapnas. Man, naujokui, pasirodymas stovyklai būtų buvęs sunkokas, jei nebūtų į talką atėję skautų tėveliai. Jų dėka mano darbas žymiai palengvėjo. Nuosirdus ačiū Bostono Skautų Tėvų K-tui už piniginę paramą, perkant palapines, M. Kavaliauskui už nuvežimą ir parvežimą nemo-kamai 17 palapinių su visais prietaisais į stovyklą ir iš jos, inž. dr. Gimbutui už paskolinimą palapinės p. Adomavičiui, Tumui, P. Vaičiui, inž. Galiniui, Vileniškiui ir visoms sesėms ir broliams. Dar kartą skautiškas ačiū visoms ir visiems, kurie prisidėjo prie pasisekusios stovyklos, kurioje mūsų skautiškas jaunimas įgijo daugiau skautiško patyrimo ir gražioje aplinkoje, vyresniųjų prižiūrimi, išmoko dar labiau pažinti Dievą ir Tėvynę.

O. Mučinskienė,
Bostono Baltijos Tunto
Tuntininkė

Mm-m-more

Šiltas vanduo su

AUI-40 GASO vandens šildytoju

Tai yra geriausias vandens šildymas! Tik Gasu šildant vandenį gali naudotis dušu po dušu, vonia po vonios, plovimą po plovimo — be jokio rūpesčio, kad vanduo bus šaltas. Taip, Gaso šildymas tik 1/4 kainos kitų šildymų. Apžiūrėk dabar AUI-40 GASINĮ Vandens šildytoją.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4%.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Talka ateina ir pro sunkią geležinę uždangą

Esam pasiekę keturiasdešimt penkerių metų kelio ribą. Ir rugsėjo 24 d. iškilmėse, kiek žvilgtelėję atgal, skubinsimės toliau. Toliau, kad neatsiliktume su šia diena, o būtime pasiruošę ateinančiam rytojui.

Per tuos 45 metus praėjo daug didelių įvykių. O jų tarpe didžiausi buvo du vykę pasauliniai karai, Lietuvos laisvės prikėlimas, ir paskutiniajame vėl jos pasmaugimas. Kaip po pirmojo pasaulinio karo mūsų Tėvynė greit kėlėsi iš karo žarijų, taip dabar ji skausme tebegyvena.

O kiek praėjo kitų didesnių ir mažesnių įvykių, kurie mus lenkė prie žemės arba kėlė naujam gyvenimui! Kiek organizacinio darbo vingių ir tiesaus kelio! Kiek sumanymų, planų ir laimėjimuose keliamų vainikų! Ir kiek gerų ir sumanių veikėjų, mūsų tarpe buvusių ir jau amžinybėn išėjusių! Kiek daug darbo ir paramos rankų,ėjusių ir tebeinančių laikraščiui į talką!

Štai ir redaktorių eilė, kad ir ne tokia gausi, bet Dirvos istorijoje brangi. Pirmiausia Jakubynas, toliau Gedminas ir Karpus net 30 metų. Toliau Rastenis, o dabar Gaidžiūnas, Gedgaudas, Palukaitis ir redakcinė kolegija: Bastys, Čekienė, Mieželis, Rastenis, Santvaras. Ir tik neseniai mus palikęs Dr. J. Paplėnas.

Eilė vardų, bet kelio kryptis visą laiką ta pati. Be blaškymosi į šalis, o visą laiką tautinė linkmė. Kartais stipriau, kartais lėčiau, bet visą laiką pirmyn lietuvių tautinę kultūrą keliant, lietuvių reikalus ginant, už geresnę ateitį kovojant ir šiam kraštui ištikimybę reiškiant.

Nereikia nė kalbėti, kad paliekant 45 metų praeitį, nieko netenka gailėtis, o ima džiaugsmas. Viena, kad laikraščio kūrėjai buvo teisingai numatę ir jį pradėtas darbas nenutrūko. Antra, kad visą laiką buvo darbo rankų, kurios ir nelengvose sąlygose ištesėjo. Ir buvo net entuziastingų darbo rankų, kurios sunkesnėse dienose, nei plunksnos iš rankų nepaleido, nei laikraščio leidimo vargų nepabūgo. O dabar, kada čia daug daugiau mūsų darbo jėgų atsirado, kilo ir noras ir reikalas laikraštį dažninti, prie šios dienos reikalavimų taikyti ir stipresniu žingsniu eiti.

Tat ir verčiant Dirvos istorijos lapą į 46 metus, gerai žinant savo jėgas ir galimus išteklius, galima kartoti, kad rytdiena tikra. Galima net ir džiaugtis, kad kur du stos, visados daugiau padarysi!

Dirva dabar yra tipiškas bendrų mūsų pastangų vaisius. Jai dažninti ir moderninti visi sudėjom savo skatiką. Ir ją skaitytojui paruoštą atiduodam, kaip daugelio protų, širdžių ir rankų talkos vaisių. Ir dar smagiau, kad ta talka ateina iš tolimos N. Zelandijos ir Australijos, ateina iš Vokietijos, Pietų Amerikos kraštų. Ateina iš visur, kur tik gyvena laisvas lietuvis. Ir svarbiausia, kad ir pro sunkią geležinę uždangą, ji ateina ir iš Tėvynėje kenčiančių.

Negalim praeiti nepasidžiaugę ir šios sukakties būdinga žyme. Mus daug stipriau, negu ankstyvesniais metais, parėmė ir dideli būriai skaitytojų. Tai džiugina leidėjus, redaktorių, visą Dirvos skaitytojų, bendradarbių ir talkininkų šeimą. Ačiū už tai!

B. G.

Adv. JONAS BAGDŽIŪNAS-BORDEN su žmona Elena sveikina Dirvą ir jos leidėjus 45 metų sukakties proga ir linki kuo didžiausio pasisekimo ateityje, sulaukti ne tik auksinį, bet ir deimantinį jubiliejų.

Eisenhoweris Jungtinėse Tautose

(Atkelta iš 1 psl.)

iš geriausių prezidento kalbų, ir ji yra greičiausiai paskutinė tarptautiniame forume, Chruščiovas su komunistiniu bloku ir Castro neplojo, nei prez. Eisenhoweriui įeinant į salę, nei kalbą baigus. Prez. Eisenhoweris prie kalbėtojų tribūnos atėjo ne per salę, bet pro antras duris, kad nereiktų susitikti ir sveikintis su Chruščiovu.

Vėliau prez. Eisenhoweris Waldorf-Astoria viešbutyje atskirai tarėsi su Ganos, Nepalo, Libano ir kitų valstybių ar vyriausybės šefais. Į Lotynų Amerikos kraštams surengtą priėmimą buvo pakviesti 18 valstybių atstovai, išskyrus Kubos ir Dominikos Respublikos delegacijas.

Prez. Eisenhoweris iš karto buvo planavęs New Yorke pasilikti tik vieną dieną, bet vėliau staiga jo planai buvo pakeisti ir numatyta eilė susitikimų su tų valstybių šefais, apie kuriuos pradžioje nebuvo

skelbta. Tuose planuose yra susitikimai su Jugoslavijos Tito, Indijos Nehru ir JAR Naseriu.

KONGO ĮVYKIAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

Žiaurumai pasireiškė, malšinant kilusius kivirčius tarp balubos ir lundos genčių.

Sovietų įtaka, jų atstovyboms ir technikams pasitraukus, nelikusi didelė. Jų išdalintoji propagandinė medžiaga baigiama konfiskuoti, o neišdalintąją, drauge su Lumumbai atvežtais ir nespėtais perduoti ginklais, sovietai išsigabėję sunkiai pakrautuose lėktuvuose. Sovietai pasiėmė ir tuos lėktuvus, kuriuos jie anksčiau buvo atidavę Lumumbai.

IR TAIP BŪNA GYVENIME

FIDEL CASTRO, sekdamas diktatorių pavyzdį, mėgsta miniomis kalbėti vėlai vakare. Jo kalbos būna labai ilgos. Tai pastebėjo ir jo brolis Raulas, kai žvalgai pranešė, jog apie 70% klausytojų snūduriuoja.

FOOD AND DRUG ADMINISTRATION paskelbė, jog patikrinus 107,000 maisto pakietėlių atrado, kad apie 22% turi svorio trūkumą. Kai kurie makaronų pakietėliai buvo lengvesni net 17%.

ŠIAURINĖS KOREJOS radijas pranešė, jog vienas kiškis atsiėdė 15 vaikų balandžio mėnesį, 18 birželio mėnesį, 24 liepos mėnesį ir 27 rugpjūčio mėnesį. Idomu, kiek tas stachanovietis atsives rugsėjo mėnesį?

LOS ANGELES aktorė Vikki Dougan nešioja deimantinį sužiedotųjų žiedą ant ketvirtos kairės kojos piršto. Teisingai sako lietuviškas priežodis: "Kad ir nežmoniškai, kad tik kitoniškai."

NEWBURGH, N.Y. vienas senukas buvo areštuotas girtas. Teisėjui paklausus kiek metų senukas turi, šis atsakė, jog turį būti 90, nes jis patenkęs tik kartą per trisdešimt metų į teismą ir šis esąs tik trečias. Teisėjai paskyrė sąlyginę bausmę.

S. Konskis, Orlex

KODĖL SKAUTŲ AKADEMIKŲ ORGANIZACIJA TAIP IŠAUGO?

Skaičiau Dirvoje labai gražų ir puikiai iliustruotą rašinį apie akademikų skautų stovyklą. Tokie rašiniai labai daug pasitarnauja giliau pažinti organizaciją iš vidaus. Ir prisipažinsiu, nors nesu didelis skautų akademikų gerbėjas, bet patiko jų stovyklos programa. Ten tiek daug buvo aktualių ir įdomių temų paliesta, kad skautus akademikus tik reikia pasveikinti.

Bet ne dėl to rašau šį laišką. Man įdomus buvo tame straipsnyje pasakymas, kad Nepr. Lietuvoje skautų akademikų organizacija buvo nežymus vienetas, o čia emigracinėse sąlygose, net pats didžiausias. Idomu, kodėl? Ar nemalonėtų to straipsnio autorius apie tai parašyti? Būtų pravartu ne tik man, bet ir kitiems išgirsti.

R. Girkalnis, III.

KETURIŲ TUKSTANČIŲ PROFESIONALŲ SOVIETŲ RAŠYTOJŲ PASIGYRIMAI

Sovietų rašytojai sakosi, kad jie nėra valstybininkai, bet vis tiek jų įtaka labai didelė. Jie išdidžiai giriasi savo begaline jėga, kuri esanti jų plunksnakoty. Esą, sovietų rašytojai nustato vedamąsias gaires, ko komunizmas turi siekti!

Sovietų rašytojai didžiujasi, kad jų plačioje tėvynėje naujų žemių užkariavimas eina labai dideliu spartumu. Esą, žmonės dabar gyvena tose žemėse, kur pirmiau žmogaus koja nepastovėjusi!

Idomu, kodėl tie rašytojai nesako, kad į tas laukines Kazachstano ir kitas pūstynes siunčiami lietuviai nuolatiniams apsigyvenimui?...

P. U., Cleveland

Chicagietis Eugenijus Gerulis - Snarskis su motina, neseniai atvykusia iš Lietuvos

P. Petručio nuotrauka

Pasakoja į Chicagą iš Lietuvos atvykusi S. Snarskienė

Iš Biržų į Chicagą atvyko sūnaus Eugenijaus senai laukta motina — Stefanija Snarskienė. Atvykėlė puikiai jaučiasi rūpestingai globojama sūnaus ir marčios Valerijos.

Eugenijus Gerulis-Snarskis yra daug kam gerai pažįstamas iš sportinės veiklos. Nepriklausomybės metais jis iškiliai reikėsi lenvoje atletikoje ir krepšinyje. Sportavo ir Vokietijoje belankydamas Pabaltijo universitetą. Chicagoje jam teko treniruoti Ateities sporto klubo jaunuosius krepšininkus.

Nesvetima E. Geruliui-Snarskiui ir žurnalistika bei bendra visuomeninė darbuotė. Jis bendradarbiauja spaudoje ir kurį laiką redagavo lietuvių evangelikų reformų leidinį Mūsų Sparnai. Rengiant 10-sias S. Amerikos Lietuvių Sportinės žaidynės, organizaciniame komitete ėjo sekretoriaus pareigas.

Atvykusioji tvirtina, kad

CLEVELANDO LIETUVIAMS

• Lituanistinė Vysk. Valančiaus mokykla praneša, kad pagal daugumos mokinių tėvų pageidavimą, visos lietuviškos pamokos bus tik šeštadieniais. Kitomis dienomis lietuviškų pamokų Vysk. Valančiaus mokykla nebeturės.

Visi mokinių tėvai prašomi leisti savo vaikus į šeštadieninę mokyklą, kuri jau pradėjo darbą. Pamokos prasideda 9 val. 30 min. kiekvieną šeštadienį.

Mirė A. Pauliukonis

Pirmadienį, rugsėjo 19 d. 9 val. vakaro Los Angeles mieste, Kalifornijoje, širdies liga mirė Antanas Pauliukonis.

A. Pauliukonis, bestudentaudamas pradėjęs dirbti kaip reporteris, ilgainiui išsildamas į vieną aktyviausių spaudos darbuotojų. Dirbo dienraščio Ryto ir XX Amžiaus redakcijose. Buvo baigęs Vytauto Didžiojo universiteto Teisų ir Humanitarinių mokslus. Kurį laiką dirbo mokytojo darbu, išvertė keletą veikalų iš svetimų kalbų, tarp kurių pažymėtina A. Rachmanovos romanas.

II-jo pas. karo metu, komunistams okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vakarus. Ilgą laiką dirbo Vlike redaguodamas žinių biuletinį Elta.

Atvykęs į JAV buvo sulaukęs dėl nesveikatos ir grąžintas atgal į Vokietiją. Po tyrimų vėl buvo įsileistas į JAV, bet dėl plaučių ligos įtarimo turėjo būti medicinos priežiūroje ir reguliariai tikrintis.

Pagyvenęs Chicagoje, atvyko į Kaliforniją, tikėdamasis, kad sausas oras padės plaučiams sustiprėti. Plaučių liga nerodė aktyvumo, ir iš varginančių medicininų tikrinimų tikėjosi netrukus būsiąs atleistas. Nuolatine baimė, kad neatsinaujintų plaučių liga, ir kiti rūpesčiai padidino kraujo spaudimą ir sutrikdė širdį.

Velionis buvo nevedęs, paliko motiną, seserį ir brolius Worcesterį ir Bostonė.

Paskutinius dvejus metus dirbo Lietuvių Dienų administracijoje.

GET YOUR TICKETS NOW

Arena Box Office, 5500 Euclid

MAIL ORDERS ACCEPTED
Please Enclose Self Addressed Stamped Envelope for Prompt Return of Tickets

JOHN H. HARRIS presents
THE Fabulous
ICE CAPADES

SEATS FOR ALL Performances MON. thru THURS. 8:00 P.M.
FRI. EVE. 8:30 P.M.
SAT. EVE. 8:45 P.M.
SAT. & SUN. MATS. 1:30 & 5:00 P.M.

PRICES: (Incl. Tax)
\$4.00 (Boxes & Loges)
\$3.50 (Mesa—first 12 Rows)
\$3.00 (Mesa—last 12 Rows)
\$2.00 (Corner Sections)
Children under 12 1/2 Price:
MON. thru THUR. 8:00 P.M.
& Sat. Mat. SEPT. 24th ONLY
1:30 & 5:00 P.M.

CLEVELAND ARENA
SEPT. 23 — OCT. 9

10 GREAT SHOWS IN ONE

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI

VISUOMET ĮSTATO

MONCRIEF šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

Dirvos įsteigėjas A. B. Bartoševičius

Apolonas B. Bartoševičius, Dirvos įsteigėjas ir leidėjas, buvo toks pažymus ankstyvoje Clevelando lietuvių kolonijoje, kad tuometinis dienraštis Cleveland Leader, 1908 metų vasario 23 d. sekmadienio numerį, visame puslapyje rašydamas apie lietuvių, įdėjęs pirmutinės lietuvių bažnyčios nuotrauką ir kelis kitus vaizdus, po Bartoševičiaus atvaizdu parašė "King of the Lithuanians" -- "Lietuvių karalius". Nors tai buvo pradiniai keliolika metų jo gyvenimo Clevelande, tačiau tas laikraštis nebuvo apvilts pranašyste apie tą mūsų tautietį.

Tas aprašymas pasitarnavo vienam dideliui tikslui -- padėjo labai ryškiai atskirti lietuvių nuo lenkų, nes anais laikais maža kas težinojo apie lietuvių, ir lenkai sakydavo, lietuviai ir lenkai esą "tie patys". Su lietuviais, kaip atskira tauta, pradėjo skaitytis ir politikos vadai, ir lietuviai pradėjo gauti valdines vietas, kai pradėjo atsirasti joms tinkamų.

Gimęs 1873 m. balandžio 18 d. Pumpėnų miestelyje, neturtingų lietuvių šeimoje, baigęs dviklasę mokyklą ir išmokęs dailės amato, 1893 m. balandžio 8 d. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Buffalo, N.Y.

Jo gyvenimas buvo sunkiai dirbančio svetimame krašte ateivio kova, laimėta įtemptomis pastangomis, atnešusi pasisekimą, turtus ir gerą vardą.

PRADĖJO NUO AMATO

Negalėdamas iš dailės amato pragyventi, nes į šią šalį atvyko bedarbės laikais, išmoko kirpėjo amato ir, 1895 metais atvykęs į Clevelandą, apsigyvenęs lietuviškos šv. Jurgio para-

A.B. Bartoševičius, Dirvos įsteigėjas.

pijos rajone, prie St. Clair Avenue, atidarė kirpyklą.

Nepasitenkęs tuo, siekdamas plačiau, 1903 metais greta kirpyklos atidarė alinę, pavadinęs "Kauno" vardu, o 1904 metais įsteigė laivakorčių ir pinigų Lietuvą siuntimo agentūrą. Kirpykloje pastatė lietuvių kirpėją; p. Bartoševičienė, lenkų kilmės amerikietė, vadovaudama "Kaunui" išmoko puikiai lietuviškai. Iki I pasaulinio karo į Clevelandą važiavo lietuviai, jo agentūrai patarnaujant.

Agentūroje toliau jis įvedė namų nuo ugnies draudimo patarnavimą, ir pradėjo verstis namų pirkimu ir pardavimu. Tai suteikė jam pagrindą iškilti į turtin-

giausius lietuvių Ohio valstijoje.

Kai 1909 metais sumanesni lie-

pareigas, ir kai tik rado tinkamų, į darbą pastatė lietuvių, DIRVOS PRADŽIA

Nors mažai nusimanydamas apie laikraščius, kai pinigų reikalus nebuvo joks klausimas, ir kai 1915 metais prie parapijos pradėtas leisti mažas laikraštukas "Santaika", Bartoševičius, tais metais įjungęs į savo sumanytą "Ohio Lithuanian Publishing Company" bendrovę "Santikos" spaustuvės savininką, nupirkęs linotipą, pradėjo leisti visuomenišką laikraštį, kurį pavadino Dirva. Į bendrovę, išvardo, prisidėjo keli kiti lietuviai, bet visa Dirvos našta gulėjo ant Bartoševičiaus pečių.

Gretimose duryse su Dirvos patalpomis, atidarė didelę brangmenų parduotuvę, kuri buvo jo žmonos žinioje; vedėju ir laikrodžių taisytoju parsikvietė lietuvių iš Illinois.

Seniau, kai vienur - kitur, praturtėję lietuviai pradėdavo leisti laikraščius, jų kryptis įvairuodavo pagal redaktorių: vienais metais bažnytinis, kitais metais socialistiškas, vėliau vėl "tautiškas". (Tautiškas, tautiečiai tada

Vilties Draugijai septynerius metus vadovavęs ir visai ją rėmęs Juozas Bačiūnas su dabartiniu jos pirmininku Dr. J. Bartkum Vilties Draugijos narių suvažiavime.

griovikus socialistus, žinomas tautietis, buvo pirmutinis Dirvos redaktorius. Jis redagavo Dirvą apie vienerius metus ir pasitraukė. Bartoševičius nepaėmė kito redaktoriaus iš Draugo ar iš Keleivio, bet pasikvietė buvusį Vienybės redaktorių Juozą Gedminą iš Brooklyno. J. Gedminas atvykęs, 1917 metų pavasarį, kai reikėjo jam padėti, parekomondavo, ir Bartoševičius rudenįop parsikvietė iš Tėvynės redakcijos mane, prieš tai dirbusį su Gedminu Vienybėje. Ir Gedminui ir man vėliau jis pabrėžė norį, kad Dirva būtų tautiškas laikraštis...

PAVERŽIA IŠ JO BANKĄ

Vėliau, pradėjo mažinti savo bižnius, Bartoševičius 1925 metais Dirvą perdavė mano nuosavybėn.

Bartoševičiaus draugai, už jo pečių pasidarę jo priešais, susitarė jį pašalinti iš St. Clair Savings & Loan banko ir paimti smarkiai augančią įstaigą savo kontrolėn. Nukentėjo tik Bartoševičiaus prestižas, nes jo akcijų tame banke jie negalėjo nusavinti, jis savo pinigus atgavo. Sudaręs grupę kitų, 1921 metais atidarė kitą banką A.B. Savings & Loan Co. vardu, išstatydamas puikias patalpas prie

Superior ir E. 34-tos gatvės, ir ten įrengė naujas patalpas Dirvai.

Apie tą laiką jis savo pavardę legaliai sutrumpino į Barto.

Eidamas plačiau į naujų namų statybą, banką likvidavo 1925 metais, ir pradėjęs užpirkinėti plotus žemės toliau užmiesčiuose, iki II pasaulinio karo, statė pigesnius gyvenamus namus, sakydamas, "mažus namus žmonės perka kaip karštus blynus". Tai buvo pradžia tos statybos, kuri iki šių dienų pavertė net tolimus nuo Clevelando ūkius naujais gyvenamais rajonais.

Bartoševičius, sakyčiau, buvo liaudies filosofas, jo kalba margavo įdomiais, dažnai visai originaliais palyginimais, kiekvienam atvejui ir reikalui arba kalbai. Jo daugybės prilyginimų -- posakių vienas buvo, jei kas nusiškydavo kokia nesekme, ar kad oras prastas, ar kad vasara karšta ir laukai nudžiūsta, ar per daug lyja, toks: "Su Dievu nesusiderėsi"...

Jis skelbė, kad tik sunkiu, rimtu darbu ir kantrybe galima gyvenime prasiveržti. Tušti troškimai ir svajonės nieko neduos.

Dirvos įsteigėjas, sulaukęs 73 metų amžiaus mirė 1946 m. vasario 3 d.

K.S. Karpius

K. S. Karpius, trečiasis Dirvos redaktorius ir leidėjas, tose pareigose išbuvęs virš 30 metų.

Vincas Rastenis, Dirvos redaktorius ir buvęs jos savininkas, įsisteigus Vilties Draugijai, be jokio atlyginimo ją perdavęs tolimesniai leidimui.

tuviai pradėjo galvoti apie savo taupymo ir skolinimo bendrovės steigimą, Bartoševičius padėjo ją suorganizuoti ir per eilę metų buvo jos išdinininku (ta įstaiga dabar žinoma "Lietuvių banko", vardu, oficialiai Superior Savings and Loan Assn.).

Su kitais stambesniais kitataučiais biznieriiais 1914 metais Bartoševičius įsteigė finansinę firmą, St. Clair Savings & Loan Co., užimdamas jos prezidento

vadinosi lietuvišku patriotizmu persiėmę lietuviai, kas atitinka šiais laikais žodžiui tautininkai.)

Nors Bartoševičius lygiai rėmė ir bažnyčią, ir bažnytnines draugijas, ir chorų, bet, kai iškilų laikraščio ideologijos klausimas, pasakė norį, kad Dirva būtų tautiška, ir pradėjo ieškoti jai tautinių pažūrių redaktorių.

Vincas S. Jokubynas, anksčiau buvęs SLA organo Tėvynės redaktorių, kovojęs prieš SLA

ŠALTŲ ORAI ANKSTI PASIEKIA TSSR, SIŪSK DRABUŽIŲ DOVANŲ SIUNTINIUS SAVO DRAUGAMS IR GIMINEMS SIŪSK DABAR -- SIŪSK PER

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by Intourist

Kiekvienas siuntinys apdraustas. Pristatymas garantuotas. Gavėjas nieko nemoka.

Visuose mūsų skyriuose yra rudens ir žiemos reikalingi dideli pasirinkimai daiktų žemomis kainomis. Aplankykite mūsų jums artimiausį skyrių, kur gausite visas informacijas.

NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue -- Tel: AL 4-5456
BROOKLYN 7, N.Y., 600 Sutter Avenue -- Tel: DI 5-8808
LAKEWOOD, N.J., 126 - 4th Street -- Tel: FO 3-8569
PATERSON 1, N.J., 99 Main Street -- Tel: MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street -- Tel: LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street -- Tel: HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street -- Tel: SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campan -- Tel: TR 3-1666
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street -- Tel: TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue -- Tel: BR 8-6966
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street -- Tel: FI 6-1571
NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue -- Tel: BI 3-1797
PHILADELPHIA 41, Pa., 4925 Old York Rd. -- Tel: DA 4-4401
SPRINGFIELD, Mass., 1716 Main Street -- Tel: RE 2-7163
WATERBURY, Conn., 6 John Street -- Tel: PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. -- Tel: GL 8-2006

PASSAIC, N.J., 211 Monroe Street -- Tel: PR 3-0979
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue -- Tel: VI 1-5355
VINELAND, N.J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg. Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

CleveChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS

REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT BANKING OFFICES

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

PAMATYK ir IŠGIRSK

Senatoriui

JOHN F. KENNEDY

Demokratų kandidatą į Prezidentus
Sekmadienį, Rugs. 25, 2 v. p. p.

Euclid Beach Park

— ĮEJIMAS LAISVAS —

Džiaugsmas visai šeimai

VAŽINĖJIMAI, MUZIKA, ĮEJIMO DOVANOS

REGISTRUOKIS BALSUOTI

Paskutinė registravimosi diena rugsėjo 28,
Board of Elections - 623 St. Clair Ave.

Cuyahoga County Democratic Executive Committee, RAY T. MILLER, Chairman

FILATELIJOS KAMPELIS

ANT. BERNOTAS

(10)

JUNGTINĖS AMERIKOS
VALSTYBES

Š. m. rugsėjo 14 d. "American Credo" serijoje išleido 4 centų pašto ženklą su Francis Scott Key posakiu: "And this be our Motto, in God is our Trust".

Rugsėjo 16 d. išleistas 4 c. p. ženklas Meksikos nepriklausomybės 150 metų sukakčiai paminėti. Pašto ženkle matome ant skersinio pakabintą varpą, priklaikantį dviejų berniukų. Pašto ženklas raudonos ir žalios spalvos, spausdintas ant balto popierio, vaizduoja Meksikos vėliavos spalvas.

Meksika tą pačią dieną (rugsėjo 16) yra Meksikos nepriklausomybės šventė, taip pat išleido 40 centavų to paties piešinio pašto ženklą, tik, žinoma, su ispaniškais įrašais.

Generalinis Pašto Sekretorius Arthur F. Summerfield pašto ženklą išleidimo proga pažymėjo, kad Jungtinės Amerikos Valstybės su savo pietiniu kaimynu Meksika turi ilgą ir pastovią sieną, ir kad tarp šių dviejų valstybių jau ilgus laikus yra pastovūs ir nuoširdūs santykiai, nedrumsčiami jokių nesupratimų.

Varpas, kurį pašto ženkle matome, kabo Mexico City virš įėjimo į Palacio Nacional. Juo kas metai skambina Meksikos respublikos prezidentas tautinės šventės iškilnių metu. Šis varpas yra atgabentas iš Dolores bažnytkaimio, Guanajuato provincijoje. Juo skambindavo Dolores klebonas Miguel Hidalgo y Costilla (1753 - 1811), šaukdamas savo revoliucionierius kovon prieš ispanus, kurie iki to laiko Meksiką valdė. Klebonas Hidalgo buvo vienas pirmųjų Meksikos nepriklausomybės kovotojų. 1811 metais jis buvo pagautas ir karališkosios kariuomenės sušaudytas.

ITALIJA

Šių metų XVII-tai Olimpijadai paminėti išleido 9 pašto ženklų seriją. Keturiuose ženkuose matome įvairius Romos stadionus; likusiuose penkiuose--senovines statulas.

Čia parodytas šios serijos 200 lirų pašto ženklas, kuriame matome skulptoriaus Lissiaus darbą -- "Apoximenos" (ristikas).

Olimpiniai žaidimai buvo pradėti senovės Graikijoje, kuriuose varžydavosi geriausi to krašto žaidikai. Pirmi olimpiniai žaidimai įvyko 776 m. prieš Kristų ir buvo kartojami kas ketvirtą metą iki 394 m. po Kr., kada juos Romos imperatorius Teodosius uždraudė, kaip "priešingus krikščionybai".

Mūsų laikais olimpiniai žaidimai vėl buvo atgaivinti ir pirmoji olimpijada įvyko tuose pačiuose Atėnuose 1896 m. Paskui žaidimai buvo kartojami kas ketvirtą metą vis kitame krašte (išskyrus tik laikotarpį I-jo ir II-jo Pasaulinio karo metais, kada jie neįvyko). Šių metų žiemų sporto žaidimai įvyko Squaw Valley, Calif., (JAV išleido 4 c.p. ženklą su sniegėmis ir atitinkamais įrašais), o pati Olimpijada Romoje, Italijoje, nuo rugp. 25 iki rugsėjo 11d.

PRANCŪZIJA

išleido 6 primokamų pašto ženklų seriją su žymių prancūzų atvaizdais. Ženkuose yra: valstybininkas Michel de L'Hospital, poetas ir kritikas Nicolas Boileau, generolas Henri Turenne, kompozitorius Georges Bizet, gydytojas - neurologas Jean Martin Charcot ir dailininkas Hilaire Degas.

Čia duodame tos serijos 30-10 centimų pašto ženklą su kompozitoriaus Georges Bizet (1838-1875) atvaizdu kairėje ir gaidų knygomis bei operos atributais dešinėje.

Bizet muzikos pradėjo mokytis

jau nuo savo 8 metų amžiaus. Mokėsi Paryžiaus konservatorijoje ir Romoje. 1857 m. gavo pirmąją premiją už gerą muzikos kūrinių. Vėliau sukūrė kelias operas, operetas ir šiaip muzikos kūrinių, bet didelio pasisekimo neturėjo. Daugiausia išgarsėjo su savo opera Carmen, kuri dabar statoma viso pasaulio teatruose, bei keliomis suitomis (L'Arlésienne ir kt.). Carmen muzika pasižymi dideliu žaismingumu ir lengvumu.

Opera Carmen buvo statoma mūsų Kauno operos teatro, o tos operos arijas mėgsta dainuoti daugelis mūsų dainininkų.

SOV. SĄJUNGA

minėdama 20 metų sukaktį nuo Pabaltijos valstybių -- Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos, kiekvienai "respublikai" išleido po 40 kapeikų pašto ženklą. Panašus ženklas išleistas ir Moldavijai.

Čia matome šį rusų išleistą "lietuvišką" pašto ženklą. Ženklą piešinyje -- bendras Vilniaus vaizdas su Gedimino kalnu ir pilimi. Viršų kairėje -- naujai bolševikų sugalvotoji "lietuviška" vėliava: plati raudona juosta su žvaigžde, kūju ir piau-tuvu prie koto, siaura balta

juostelė ir vidutinio pločio žalia juosta. Įrašai: viršuje -- "XX let Litovskoj SSR -- XX metų Lietuvos TSR", apačioje (tik rusiškai) -- "g. Vilnius, 1960, 40 kop.", ir žemai, nelietuviškų ornamentų juostoje, -- "SSR Pošta". Ženklas tamsiai ir šviesiai mėlynos spalvos su jau išvardintomis vėliavos spalvomis.

Latvijos ženkle matome Rygos vaizdą, žiūrint nuo Dauguvos pusės, Estijos ženkle -- Talino vaizdą nuo jūros pusės, ir Moldavijos ženkle -- Kišinevo miesto vaizdą. Visuose ženkuose po skakinių tautinėmis kalbomis.

Išnuomojamas butas

5 kamb. ir vonia, E. 70 ir Superior rajone. Naujas gazo pečius. Lauko porčiai. Skambinti UT 1-2347.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

the MAY company

61st ANNIVERSARY SALE

PRASIDEDA PIRMADIENI,
RUGSĖJO 20 D.
9:30

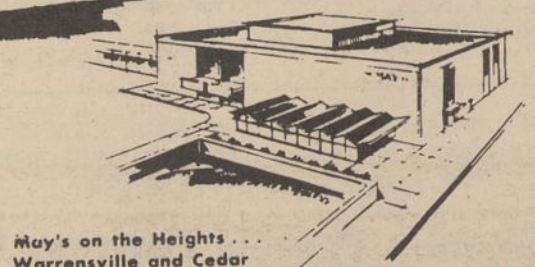
DOWNTOWN ATIDARYTAS PIRMAD.
9:30 IKI 9 VAL. VAK.
ON THE HEIGHTS IR PARMATOWN --
9:30 IKI 9:30 VAL. VAK.

Downtown ... Public Square

The New May's Parmatown ...
Ridge and Ridgewood Drive

May's on the Heights ...
Warrensville and Cedar

ŽEMIAUSIOS KAINOS PER VISUS METUS...

IR DAR EAGLE STAMPS... TAIP PAT!

Šimtai po šimtų aukščiausios rūšies gaminių paruošta kiekvienam May Co. skyriuje visose trijose krautuvėse... Pasinaudok gera proga sutaupyti visiems pirkiniams, kurių tik reikia Jums... Jūsų šeimai... ir Jūsų namams!

JŲSŲ GERIAUSIAS PIRKIMO PASISEKIMAS per metus! Tikriausia, jūs laukėt... kad sutaupytumėt! Mes pasiruošėm šiam didžiuliui metiniam išpardavimui mėnesiais... pirkdami žemiausiomis rinkos kainomis... kad galėtume visa tai parūpinti jums, jūsų šeimai ir jūsų namams, kada ateina šaltos žiemos dienos. Ateikit anksti, ateikit vėliau dieną... bet ateikit tikrai pasirinkimui daug daug sutaupančių gerų pirinių. Kiekvienas skyrius, visi rūšiai ir viršutiniai aukštai... visose trijose krautuvėse pilnai pasiruošę jums geriausiai patarnauti!

KAS IR KUR?

• Ateinančią savaitę Dirva išeis tik trečiądienį ir penktadienį. Vykstant Dirvos sukakties šventei visi Dirvos tarnautojai užimti papildomais darbais, tat skaitytojai atleis ir tą savaitę pasitenkins dviem numeriais.

• JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesija įvyksta rugsėjo 24-25 d. Chicagoje, Jaunimo Centre. Sesijos posėdžiai prasidės rugsėjo mėn. 24 d., 10 val.

• Chicagos skyriaus Korp! Neo-Lithuania sueiga įvyko R. ir N. Stakauskų bute. Senj. R. Stakauskas supažindino naujus juniorus ir svečius su Neo-Lithuania bei trumpai papasakojo apie neseniai įvykusią stovyklą. Po to fil. A. Siliūnas papasakojo apie studentus Lietuvoje, pabrėždamas tradicijų išlaikymo svarbą ir išskėlė jų vaidmenį tautos kelyje. Sueigoje taip pat dalyvavo fil. Vyt. Didžiulis iš Kolumbijos.

• K. Kalendra, iš Toronto, prisituntė du naujus prenumeratorius.

• Teis. Antanui Kudirkai mirus, gilią užuojautą velionies šeimai reiškdamai, Dr. B. Jankauskas ir žmona iš Waterbury, vietoje gėlių vainiko, 20 dol. pinigais paaukojo Balfui.

• Architektas dr. A. Kulpa vičius su ponu, po 6 mėn. lankymosi Vakarų Europoje, šiomis dienomis United States laivu atvyko į N. Y. Kelione pilnai patenkintas, nes visur numatytus tikslus atsiekė.

• Bronys Raila, mūsų bendradarbis, atostogas praleido su šeima keliaudamas po Kaliforniją ir Nevadą.

NEW YORKO LIETUVIAI
RESPUBLIKONAI AKTYVIAI
VEIKLĄ

New Yorko lietuvių respublikonų lygos valdyba rugsėjo 15 d. svarstė būdus ir priemones galimai plačiau išvystyti rinkiminę akciją už prezidentinį JAV kandidatą R. Nixon.

Vytautas Abraitis pranešė apie santykius bei ryšius su JAV respublikonų partijos lyderiais, pabrėždamas, kad rugsėjo 19 d., Washingtone, Nixonas kviečia visų tautybų komitetų ir jų spaudos atstovams konferenciją. Iš New Yorko lietuvių vyko. Vytautas Abraitis, iš Chicagos Eugenijus Bartkus ir iš Los Angeles Leonardas Valiukas, JAV lygos leis, rengiasi vyksti ir daugiau lietuvių.

Vladas Barčiauskas pranešė apie kitų tautinių grupių organizavimą ir jų veiklą New Yorke, kurias koordinuoti pavesti New Yorko vyriausiam prokurorui Lefkowitz ir jis tas pareigas labai sumaniai atlieka.

Lietuvių komitetas nutarė organizuoti ir moteris, kurios, manoma, šiuose rinkimuose turės itin daug įtakos. Spalio mėn. ponia Nixon ruošiasi dalyvauti New Yorko JAV respublikonų moterų organizuojamame visų tautybų moterų atstovėms priėmimo-vaišėse, į kurį tautiniais drabužiais pasipuošusias lietuvaite organizuoja dr. M. Žukauskienė.

Taip pat New Yorko lietuvių lygos valdyba organizuoja ir jaunuosius, turinčius teisę balsuoti, nes kiekvienas lietuvis žino, kad jo vienintelis ir didžiausias priešas yra komunizmas ir, kad jis, atiduodamas savo balsą už prezidentinį kandidatą, kuris šiuo metu yra aiškiausiai komunizmo priešu, netiesiogiai prisideda prie laisvojo pasaulio laimėjimo. O kiek politiniai įvykiai parodė, tokių yra JAV prezidentinis kandidatas R. Nixon su savo padėjėju H. C. Lodge.

Diskusijose dalyvavo L. Bieliukienė, D. Klinga ir J. Sirusas, E.Č.

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Tarybos pirmųjų posėdžių pirmininko

JONO PAPLĖNO

taip staiga netekę, dalinamės su netikėto smūgio ištikta šeima ir artimaisiais jo idėjos bendradarbiais gyvu jo prisiminimu ir pasiryžimu taip tęsti gyvenimą ir darbą, tarytum jis tebebūtų mūsų tarpe.

Lietuvos Nepriklausomybės Talka
ir
Lietuvos Nepriklausomybės Fondas

Mielam Prieteliui

A. A. DR. JONUI PAPLĖNUI

mirus, jo žmoną ir dukreles bei gimines nuoširdžiai užjaučiu

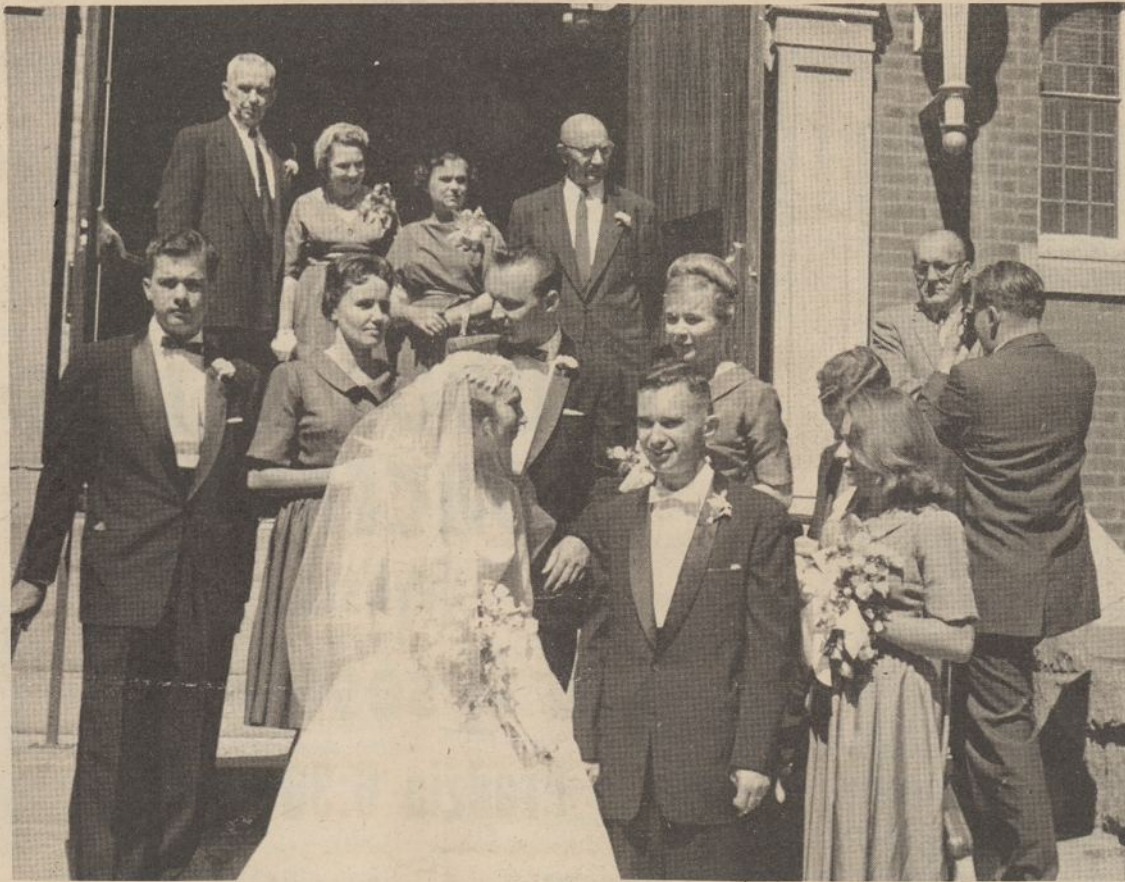
P. Bulke

Tauriam Lietuvui A. L. T. S. Centro vicepirmininkui

A. A. DR. JONUI PAPLĖNUI

staigiai mirus, jo brangiai šeimai, BRONEI PAPLĖNIENEI, dukroms ir visiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Bostono Skyrius

Tautinis Akademinis Sambūris
Chicagoje kviečia į iškylą

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris ir Korp! Neo-Lithuania Chicagoje, rugsėjo 25 d. ruošia linksmą ir nuotaikingą išvyką-gegužinę South Trail Woods South miške. (Toje pačioje vietoje, kur pereinamais metais įvyko iškylą).

Išvyka-gegužinė bus įvairinta pramogomis. Filiteris agronomas Antanas Šantaras, jaučių ir avių kepiimo specialistas, ant laužo keps avis išvykos dalyviams, kurios savo skanumu nustebins ir turinčius

VIENUOLIKA JAUNŲ
RASŲTOJŲ ATSIUNTĘ
KORINIUS

Akademinių Skautų Sąjūdžio skelbtas Jaunimo Literatūros Konkursas baigėsi. Vienuolika jaunųjų rašytojų iš JAV, Kanados ir Vokietijos prisituntė savo kūrinius, kuriuos jury komisija šiuo metu skaito ir vertina.

Komisiją sudaro dr. Henrikas Lukaševičius (pirm.), Nelė Mazalaitė, Stepas Zbarskas, Leonardas Žitkevičius ir Romas Kezys.

Premijuoti kūriniai bus atspausdinti žurnale Mūsų Vytis. Konkurso rezultatai bus paskelbti ir iškilmingas premijų įteikimo aktas bus arba New Yorke arba Chicagoje.

Jaunimo Literatūros Konkursas bus skelbiamas ir ateinančiais metais. Šio konkurso ir praėjusių metų konkurso rezultatų paskatintas Akademinių Skautų Sąjūdis planuoja išleisti išcivijos jaunųjų rašytojų antologiją.

HAMILTON

Lietuvis nupirko pieninę

Prie savo pieninės mus pasitiko A. Viskontas su žmona ir pakvietė apžiūrėti jų ūmone.

Pieninė yra arti Hamiltono, Smithville miestelyje, pastatyta 5 akrų sklype. Šone teka upelis. Dabar pieninėje gaminami kelių rūšių sūriai, saldi ir rūkšti grietinė ir paruošiamas pienas vartotojams.

Padaryti žygiui sviesto muštuvui nupirkti ir norima išeiti į rinką dar ir su šviežiu, skaniu sviestu.

A. Viskontas šią nuosavybę nupirko tik prieš porą mėnesių, atvažiavęs iš Venezuelos, kur jis vertėsi pieno produktais ir turėjo gerą pasisekimą. Tačiau klimatas ir politinės žmonių nuotaikos vertė juos palikti tą kraštą.

P. Savickas

SUSITUOKĖ AKTYVUS
JAUNIMO VEIKĖJAI

Rugsėjo 3 d., 1960 m. šv. Juozapo bažnyčioje Waterbury, Conn. buvo sutaukti Vytautas Alksninis ir Irena Pesytė amžinybės ryšiais. Nuotraukoje – jaunėji po jungtuvų priebažnyčios, už jų pabroliai ir pamergės bei jaunųjų tėvai po Pesiai ir Alksniniai.

Jungtuvų metu bažnyčioje įspūdingai giedojo Skautų Vyčių oktetas, vadovaujamas muziko Cibo, šiam oktetui priklausio pats jaunasis V. Alksninis ir yra jo vadovybėje. Po jungtuvų vaišės įvykų ponų Trečiokų gražioje rezidencijoje Waterburio apylinkėje. Jose gausiai dalyvavo jaunųjų giminės, draugai, artimieji ir svečiai iš New Yorko, Waterbury, Toronto ir kitų vietų. Po vestuvinei kelienei jaunėji pasirinko Havajų salas, kur ta proga jie aplankys savo brolių Algirdą Alksnį, JAV laivyno karininką.

Į Ameriką jaunėji su savo tėvais yra atvykę prieš 10 metų. Čia baigė mokslus ir dabar Vytautas Alksninis dirba kaip inžinierius, o jaunamartė yra gailingoji sesuo karo veteranų ligoninėje New Yorke.

Jaunėji yra aktyvūs veikėjai lietuvių jaunimo organizacijose. Todėl, sveikinant ir linkint geriausios kloties naujai sukurta šeimai, yra pagrindo laukti, kad ji bus stiprus ramstis lietuvių visuomeniniame gyvenime.

• Vyt. Kasniūnas ir šeima, vietoje vainiko a. a. Dr. Jonui Paplėnui mirus, paaukojo 15 dol. tiems reikalams, dėl kurių velionis daugiausia sielojosi ir dirbo: 5 dol. tautinei spaudai, 5 dol. Prezidento Antano Smetonos monografijai leisti ir 5 dol. Korp! Neo-Lithuania studentų fondui.

Lietuvaitės studentės Ligija Babarskaitė ir Laima Šileikytė protesto demonstracijoje prieš Chruščiovą.

G. Peniko nuotrauka

DIRVOS 45 METŲ
SUKAKTIES RĖMĖJAI

Dirvos 45 metų sukakties rėmėjais įsijungė:

J.K. Gaudušas, Detroit	2,00
J. Andrašiusas, Chicago	5,00
S. Švedas, Chicago	5,00
Dr. A. Kisieliūsis, Sidney	5,00
V. Lapinas, Canada	5,00
M. Nastopka, Salon	\$5,00
V. Kasniūnas, Chicago	5,00
D. Nikolskis, So. Boston	2,00
P. Steikūnas, E. Chicago	2,50
St. Louis Tautinės Sąjungos skyrius	10,00
Ant. Giedraitis, Worcester	5,00
Y. Laurinaitis, Brockton	2,00
Kun. M. Valadka, Scranton	5,00
V. Ambrose, Bedford	2,00
S.J. Gudaš, Brooklyn	5,00
L. Bieliukienė, Richmond Hill	5,00
J. Preibys, Detroit	5,00
J. Jaškauskas, Dayton	5,00
J. Guzulaitis, Omaha	3,00
L. Nagevičius, Cleveland	3,00
K. Šeputa, Detroit	5,00
J. Gedaugas, E. Moline	5,00
J. Pročkys, Chicago	5,00
St. Valiukaitis, Chicago	5,00
J. Giedrikas, Racine	3,00
Dr. A. Milaknis, Chicago	5,00
K. Germanas, St. Charles	5,00
A. Kregždė, Cincinnati	5,00
J. Šimkus, Toronto	5,00
V. Gasiūnas, Chicago	2,00
A. Rėklaitis, Chicago	5,00
S. Misiūnas, Omaha	5,00
V. Nagius, Willoughby	5,00
K. Kregždė, Toronto	5,00
P.J. Kersis, Cleveland	5,00
J. Mikalauskas, Omaha	3,00
T. Blinstrubas, Chicago	5,00
C. Pocius, Columbus	5,00
L. Ramancionis, Brooklyn	5,00
R. Medelis, Toronto	2,00
P. Svilas, Warren	5,00
K. Žilėnas, Melrose Park	5,00
M. Kleinaitis, Waterbury	2,00
J. Racila, So. Euclid	5,00
J. Urbšaitis, Cleveland	3,00
A. Korsakas, Cleveland	5,00
A. Šimkūnas, Cleveland	5,00
K. Tallat Kelpša, Cleveland	5,00
V. Valdukaitis, Cleveland	5,00
V. Besperaitis, Cleveland	5,00
V. Knistautas, Cleveland	5,00
J. Šiaučiusas, Cleveland	5,00
J. Stimbursys, Cleveland	5,00
Vincas Kizlaitis, Cleveland	10,00
Kazys Babickas, Chicago	\$5,00
R. Babickas, Cleveland	5,00
F. Bačiūnas, Hartford	5,00
K. Kudukis, London	4,50
V. Jablonskis, Cleveland	2,00
I. Varnas, Hamilton	3,50
J. Rakutys, So. Boston	2,00
St. Malinauskas, Detroit	5,00
K. Kasakaitis, Chicago	5,00
B. Juodelis, Chicago	2,00
St. Gečas, Chicago	5,00
E. Zitkus, Chicago	5,00
Kun. E. Statkus, Roscommon	2,00
D. Dulaitis, Royal Oak	5,00
V. Mackus, De Kalb	5,00
V. Stuogis, Cleveland	5,00
J. Vedegys, Chicago	5,00
N. Miškinis, Detroit	5,00
J. Leščinskas, Detroit	3,00
O. Laskus, Chicago	2,00
A. Slepavičius, Dorchester	5,00
V. Surka, Welland	1,00
J. Pilipavičius, Toronto	5,00
E. Bazėnas, Naugatuck	5,00
Dr. K. Vyšniauskas, Canton	5,00
V. Vilkaitienė, Cleveland	1,00
A. Malakauskas, Waterbury	5,00
V. Kazakevičius, Woodhaven	2,00
S. Butrimas, Cleveland	2,00
J. Gedmintas, Dorchester	1,00
Z. Strazdas, Hartford	1,00
VL. Ivanauskas, Montreal	5,00
G. Natkevičienė, So. Euclid	2,00
K. Arnastaitė, Bayonne	5,00
J. Merkys, Hartford	1,00
A. Stulgys, Baltimore	3,00
P. Mainelis, Cleveland	3,00
J. Ancevičius, Carnia	5,00
T. Duleba, Cleveland	5,00
J.S. Gurklus, Baltimore	5,00
J.J. Stukas, Hilside	10,00
B. Buinys, Phila.	5,00
Nina Michuras, Yonkers	5,00
P. Kvedaras, Toronto	5,00
Dr. S. Virkutis, Cambridge	5,00
J. Švoba, Detroit	5,00
A. Balytė, Grand Rapids	1,00
V.J. Dilis, E. Orange	5,00
J. Šarūnas, Hamilton	5,00
K.P. Obolėnas, Brooklyn	5,00
A. Liorentaitė, Chicago	5,00
A. Bonatas, Los Angeles	5,00
D. Adomaitis, Chicago	5,00
J. Cicėnas, Toronto	5,00
C. Dedulonis, Cleveland	2,00
V. Gelgudas, Baltimore	4,00
K. Balčiūnas, Lemont	1,00
VL. Frankas, Chicago	5,00
J. Aukštikalnis, Brooklyn	3,00
A. Balys, Cleveland	1,50
V. Jokubaitis, Cleveland	5,00
L. Matukas, Canada	5,00
Irena Šulcaitė, Detroit	5,00
A. Jankus, Delair	5,00

Rėmėjams širdingai dėkojame.